

*Saulis stors pi pakša slīnās,
Laikam reit būs leits.
Kačalāns ap kōji trynās,
Dzejvulš saraksteits.*

SATURS

(Ontons Kūkojs)

Lobreit nu reita
Tu azarrīksts
TĀVA TESTAMENTS
DZĪSMÁ AIZEZERÁI
DZILÁ ZĪMA
RYUGTŌ DVAKA
AGRŌK, TAGAD
Cylvāks lobs

(Jūlijs Trūps)

Biernens̄

(Piters Jurcīns̄)

KEIŠA PŌRVIERTEIBA
PŌSOKA PAR PUTRU
ROGONU VIRĪNŠ
CĪLAVENIS SAIŠKI
MYUŽEIBYS DZĀSTĪ
ZĪMYS DĪNYS GAISMA

(Andris Vējāns)

VĪNA DŪMA
SNĪGŪS
SNĪGI, GODI, SAULIS RĪTS

(Diāna Varslavāne)

BALĀDÁ PAR BIŅOM

(Ramons Spaitāns)

GAIŠS BREISNENŠ
Kam cik vālu zīdi
TĀVU DZYRA
PAR GARŪ PUPU

RAUNU KA RAUNU
LAIKI MEJĀS
BAUSLEIBA
JŌVAR
Šur, izaver, cik zaļš ir majš
KROSTĀ

(Vilhelmīne Urtāne)

LAIKS PASCĀT

(Ontons Slišāns)

VEIRA BĀDA
TŌDI LAIKI
PŌSACENĀ
Bolts snīgs

(Bronislava Martuževa)

Loba beja vasarenā

(Konstantins Mednis)

MORTUZĀNA POĻKA
GONŪS GŌJU
VEPRA BĀRIS
MILDA I ZUŠI

(Rūdolfs Linužs)

LATGALĪŠAM DZEIVĀ RAIBA

(Valentins Lukaševičs)

Vacam vaca zāčā

(Ontons Kūkojs)

Lobreit nu reita!

Mīlesteiba vysod pazamūst pyrmō!

I īt tei sīnu pļauņ

I bārnām leiksti šyupōņ,

I sagaida paņ tūs,

Kas vokorā par grōvi natykušī pōri...

Lobreit nu reita!

Lobreit!

Mīlō mani otkon mūdynoņ

Ai slaidu pierstu, pošys sumynōtū,

Pīzaskarūt nūsveidušām byuda golam.

Lobreit nu reita!

As otkon jauns,

I sirdš maņ gluži sprauna,

Viejš motus jauc,

I cereibys kei Līpu kolna biņš,

Gon Dīva urdeitys,

Gon besa čaravōtys,

Ap munu golvu jau kuru laiku rindž!

Lobreit nu reita!

Tu otkon taida pati,

Maņ sirdi pīpyldi ai gaismys saneišonu!

• • •

Tu azarrīksts, Tu pučá, zierná zīdenš,
Tu lel̄yš naatkl̄otīs Līpu kolns,
dōrgakminš storp celá putekleišim.
Tu vysu laiku gaideitōkīs laiks,
Tu mirklis spūdruma vysmalnōkijā tymsā,
Tu sorma dabasūs kei bōl̄yš Pīna ceļš,
jōņtōrpenš, kas Leigū naktī spulgoj!
Tu muna vīneigō, Tu muna daudzveideigō,
Tu zalta būr̄žgola, Tu princesá zam kolna,
līpa zīdūnī, rūžōbulš, pylns mada.
Tu, ai, cik tyva maņ, cik nūslāpumim pylna,
kei Monys Līzys smaids,
kei Engra Olimpeja!
Tu naļauņ aizmiḡt maņ,
ni atsamūstīs eisti,
tevi dzeivoju
Kei ciercinš acepleitī,
tevi mīļoju kei eņgelš sovu kungu,
Ceļūs nūzametš, ik reitūs gauži lyudzūs:
— O breineigō, o dīviškō, o daiļō!
O skaistums myužēigōks par pučom paradizī!
O sapyns, gaismys erys pīdzimšonys stuņdī!
Ļauņ tevi apskauņ,
pīzaglaust̄ išk tovys iškeseibys,
lai munys slōpis caurskrīnūt car tevi
Tai vīnkūp sazaauž
Kei audžu audžōs pīlūceitīs
Tautys gora pyurs.

TĀVA TESTAMENTS

Dielen, kod vaira navareišu

Patš orklam lemešus kalť,

Mani īlic tu vogā

Mož spiešu pa druscenái art!

Tycu, gon b̄yš maņ īrostō spāka

Sovā vacainī vogu vāļ dzeiť,

I iz valānys atžiergušam,

Ceirulám “Lobreitu” teikť!

Dielen, koč Jōņūs aizdusa mūcās

Nūnāš maņ beņči iz pļovu

Pōrzasiežūt nu vītys vītā -

Mož prodzeišu tai keidu vōlu!

Zynu, ka pļauť navā nūpļauť

Vysu, kas saplaučš i zīd,

Viņ caur veistūšos zōlis smōrdu

Teik maņ kei sisini dzīd!

Dielen, kod golā b̄yš spieceni muni,

Stotā saslīti kiuli deveini,

Dasmytū - capuri izlić tu patš

Kei sorgu pret leitu i pārkiuni.

Vāļ tycu - lai šlandraki keidi -

Muna myuža dareitīs dorbs

Pajimš kliepī bierneni mozu,

Paglōbš vōrpys nu pōrdeigšonys...

Dielen, nazabeišť, naasu nu tīm,

Kas nūsvīž naspākā orklu pi molys;

Palikšu gryudā, vōrpōs i tod,

Kod vysam pavysam b̄yš gols.

Pāč, kod pādejō stuņdená zvanās,
Zámeiti pōrsādž maņ pōri,
Lai tymā zámeiti dzeivōdams,
Dzeivōtu Tevī ari!

1986.

DZĪSMĀ AIZEZERĀI

Aizezerī zyrgi peldōs
Pošā vilnā galenī,
Aizezerī sapni syldōs
Madarenis zarenī.

Aizezerī jauni puīši
Mīlesteibu murdim tver,
Aizezerī maitu mōtis
Nagaideitam durvis ver.

Aizezerī, Aizezerī
Jōņtōrpeņu kōris dzīd,
Aizezerī, Aizezerī
Kōra vydā saulā rīḡ.

Aizezerī liksmā goldūs,
Trejdeveinūs orūdūs,
Aizezerī sōpā moldōs
Nanūleistūs leidumūs.

Aizezerī ļaudis staigoj,
Cyta laimi naskaužūt,
Aizezerī cylvāks smaida,
Sovu bādu mīrynūt.

Aizezerī, Aizezerī
Jōņtōrpeņu kōris dzīd,
Aizezerī, Aizezerī -
Tymā zāmī gribīs bīt!

DZILÁ ZĪMA

Dzilá, dzilá zīma
Snīgs da podušom -
A maņ jōteik sātā,
Sātā asmu svāts!

Sirdš, ak sirdš cik stypri
Ašná riti trīç,
Soltums, snīgs i putiņš
Elpu aizsyt cīt.

Dzilá, dzilá zīma -
Kū bez sātys as?
Tī div kačineitis
Ceplám molku nas!

Obom stīpu zivi,
Dasu, peirāgu,
I keidu glupu páli,
Pa celám nūgiutu.

Dzilá, dzilá zīma,
Naīt pavasarš -
Viņ styklojs saulis starenš
Car lūgu ņaizjom speid!

Pa kurū kačineitis
Acim izslīkušom
Verās kei as kuļūs
Pa koponom iz sātu...

RYUGTŌ DVAKA

Tāvs, karā aizīdams,
Sāja sevi tukšumūs...
Vīneigīs, kas beja jam -
Saulá reita dabasūs!
    Pyrmū lūdi izsaunūt
    Mīdzá acš: “Nadūd, Dīvs!”
    Ūtrū lūdi izsaunūt:
    “Pretinīkūs sābris šķīt!”
Trešū lūdi naizsōvá,
Trešō tāvu pošu čārā -
Voi deļ tam bej karā iņ,
Lelōs varys aizstōvāņ?
    Krūplys auga kukužeitš,
    Ryugtu dvašu dvašojūt -
    Tei ir tāva dvāseleitá,
    Ašná pūrā nūsleikusá...

1987.

AGRŌK, TAGAD

I

Mozi bārni, lely bārni -
Vysi vušku boru gona.
Mozys máitys, lelys máitys -
Vysys pyura sagys lūka.

Sariņš suni, sazvēģš zyrgi,
Saskriņš sātā vīsuļvieji.
Pajukš cysys, krakšās vōrti,
Aizrauņš máitys tautu dāly.

II

Vaci veči, vacys sīvys -
Vysi vīnu vušku gona.
Vaci veči, vacys sīvys -
Vacu deči purynoj.

Narej suni, nazvīdz zyrgi,
Sātai cauri caurviejš staigoj.
Sapyust cysys, sakreit pakši,
Nōtris gaida tautu dālus.

1984.

Cylvāks lobs —

Deļ kō jys naīt iz sātu?

Vīns soka: “Kaidis to jys cylvāks?”

Cyts: “Jam vīnkōrši sātys nav...”

Cylvāks lobs —

Vaļstš lykumūs saceits: “Jys patš.”

Dažs kōpustu tauryns

Īdiej paļ kōpuru jō

Siermijā vaigu bōrdā...

Viņ parkū pasaulām nadereigs?

Ak, aizadūmōjš nataidom dūmom!?

Cylvāks lobs.

Lai tai bȳtu!

Tūmār iz krystcelim lads

I sāta — bez myureiša...

1999.goda 2.febrali

(Jūlijs Trūps)

Biernens

Grabažu skaudzī sād

I vysu laiž pa gaisu.

A kai sovaižōk,

Jo tik kotru dasmytū

Par vierteigu montu var sauk̄t -

Kas paleidz

Ciļviecenām auḡt.

Māmenā izmysumā

Kai vysta pa pokulom perās:

Kur tōs skaudzis rūnās?

I otkon internetā

Pec lātōs Kīnys precis verās...

Nudi, itā vītā vōrds spieceigs -

Voi grabažu skaudzī var

Izauḡt cylvāks jiedzeigs?!

(Pīters Jurciņš)

KEIŠA PŌRVIERTEIBA

Keiņš ir sirdeigs, keiņš ir oss -

Vairōk dyžons mozōk mozs.

Upis krostā gonōs zūsš -

Keiņš jau verās sazabūzš.

Leiču pļovā grizá grīž -

Keiņš iz sōna apzasvīž.

Maileiti jys skaļbūs dzeiņš,

Nūgiuņš i kei kļocku reiņš.

Viļteigs kōseitš izlykts jam, -

Tys gon dūmōts asaram, -

Tik patš pyrmīs daskrīn keiņš

I ar vysu slīku reiņš.

Redz, kur keiseitš tyrynoj,

Žaunys saulī vyrynoj.

Izbūzš acš - taidš strups i zaļš

Prosōs nabogs atpakaļ.

PŌSOKA PAR PUTRU

Vepris ásti treisynoj -

Tai sáv laiku eisynoj.

Kávái lytkys sveist,

Távam iuzys pleist.

Mótá jústu darynoj -

Tai sáv myžu garynoj.

Gryuds iz syuda sáts,

Dzeds nu jumta lác.

Bíza putra plepinej,

Vaca bōba sepinej.

Zierņu kotlys vard,

Gonu bārni pard.

Niu maņ jiusim jōsoka:

Golā muna pōsoka.

Stōstiejums bej gryuts -

Vādars putrys ryuc.

ROGONU VIRĪŅŠ

Kotlā plepinej i guļdz
Vierša pirškaulš, kozys žuļktš,
Ūža pauti, keilá byuds,
Babys lyndraks, dzeda syuds.
    Piād, vyrys - vādars ryuc,
    Paryuc, pakūrc - palik gryuts,
    Paspryuk valī - pīdzymst smuts,
    Pirá spolvōs, kryutežš gluds,
Ūlys lelys, kotrā puds.
Áļnis līsmom pylns vyss skuts.
Taidā skutā nav vāļ bīts.
Edz, kū dora dzeda syuds!

CĪLAVENIS SAIŠKI

Suneitš anekdotus stōsta,
Slūta sātys sliksni glōsta,
Klāva pakšš pret sauli smejās,
Bezdeleigys laidelejās
    I zam bolkys dubļus klejoj.
    Mōra rūzjom palnus sejoj.
    Sātmaļš zyrga ástī verās —
    Drusku turīs, drusku sverās,
I iz stūpu pūdi maukti,
Pavasara bolsu saukti.
Dreiž ap rasnim mōla pūdim
Daņču placš bjš spraunim ūdim.
    Cilova nu saulis rīta
    Krōsys nas i sīn pi mīta.
    Oi, cik skaiški, oi, cik skaiški
    Itī cilavenis saiški.

MYUŽEIBYS DZĀSTĪ

Sajuka olūti,
Napaseņ rosti.
Palyka pušcelā
Gaideitī gosti.

Izdaga pučēitis,
Nūveita dāsti.
Sabruka pogrobi,
Myužebys dzāsti.

ZĪMYS DĪNYS GAISMA

Tei gaisma krāslainō,
    Kas zīmys dīnai vaigā,
Kai sudobrs apsyubiejš lājī leist
Vāļ pučis bōlgonys
    ap munu mōji staigoj
I verās pīsnygušūs dabasūs.
I kaunūs as
    ai bezmīgu i mīgu,
I koponys nu zvaigzņom
    lājī kreit.
Ka prūtot jiuš
    nu acim nūtraukļ snīgu —
Tū cīži vajag pučom izstōstāļ.
Tei gaisma zaltainō,
    kas zīmys reitam vaigā, —
Tei pavasarī
    otkon vosys dzeiļ.
Jau kōrkly isōrti
    ap munu mōji staigoj
I verās pīsnygušūs dabasūs.

1992.

(Andris Vējāns)

VĪNA DŪMA

Tik vīna dūma, tik vīna
Kai rudzupučá maņ zīd;
Vīnolga, voi atīt dīna,
Voi prūjom aiz mežim īt.
Maņ gribīs, lai zámá tevi
Kai vōrpu iz stibra tur:
Tu jai taidu skaistumu devi,
Ka cytur naatraš nikur.
Tys cauri vosorom vizās
Kai saulá i mienesnīks,
Plaukš mozmáitys zalta bizjōs,
Kod irbeitá rugaitī klīgš.

SNĪGŪS

Snīgi, snīgi, vacī draugi snīgi
Tyvōk Zīmyssvātkim mani vad,
Zalá, jauna ágleitá iz placa
Treju Kungu dīnā zvaigzni mat.

Sorgōšu leidz pošam Aizgavienám,
Pīspīššu ik starenī pi kryuṣ,—
Dzierdeišu, ka jau aiz Palnu dīnys,
Pyupuļneicu gaidūt, ryučī ryuc.

SNĪGI, GODI, SAULIS RĪTS

(TRIOLETI)

1

Kur tik verīs, kur tik áj,
Vysur snġgs i zġma —
Bolta rġta pasaulái.
Kur tik verīs, kur tik áj,
Zvierbulš čġpstġ i suneitš ráj:
»Atskrġņ gostġs cġmā!«
Kur tik verīs, kur tik áj.
Vysur snġgs i zġma.

2

Maņ nav nikō. A vyss řaiz beja.
Kai sapnám spōrni auga klōt,
Nu mġlesteibys plauka dzeja!
Maņ nav nikō. A vyss řaiz beja —
Bez osorom i grumbom seja, —
I placs, kur pġzaglaustġs: »Mōř!«
Maņ nav nikō. A vyss řaiz beja.
Kai sapnám spōrni auga klōt! —

3

Ar godim nav nikaidi jġki,
Kai viejputini auļoj tġ:
Tá lopys plaukst, tá kaily kġki.
Ar godim nav nikaidi jġki
Tġ zaļoj vāļ kai seipullġki,
Tá solst kai lauki snġgōtġ.
Ar godim nav nikaidi jġki,
Kai viejputini auļoj tġ.

4

Táv baiš nu vacuma? Nu nōvis?
 A mož nu namiersteibys baiš,
 Kod suplōk dzeivī smuti stōvās?
 Táv baiš nu vacuma? Nu nōvis,
 Nu Laika nažieleigōs pļōvis,
 Kur nabašnīkim pyldōs gaiss?
 Táv baiš nu vacuma? Nu nōvis?
 A mož nu namiersteibys baiš?

5

Nav vāļ muna dzīsmá golā,
 Nav vāļ nūkritš pādejs snīgs —
 As vāļ atsiļšu nu sola.
 Nav vāļ muna dzīsmá golā,
 Napalikšu celá molā:
 Cepli kurynōt - lels priks!
 Nav vāļ muna dzīsmá golā,
 Nav vāļ nūkritš pādejs snīgs.

6

Snīgi, godi, saulis rīts —
 Vysus kūpā līku,
 Lai plaukst myužš kai lynu zīds,
 Kuru vātrys nanūtrīc.
 Putnu ceļu pōri līc
 Naktš ar mienesnīku.
 Snīgi, godi, saulis rīts —
 Vysus kūpā līku.

(Diāna Varšlavāne)

BALĀDĀ PAR BIŅOM

Iz strūpu lidoj biteitis,

Dīndīnā madu nas,

Leidz atīt rudinš - lapkritis,

Vyss apleik slāpns i vāss.

A bišu sātā sauleitā

Vāļ reitūs sylta lāc:

Ād madu jaunō paaudzā

I nazyna, kas vacs.

Ir tronim nūlamts liktinš sovs -

Pa laikim dzeivā zalā,

Kod bišu mōtāi pōrlūkōļ

Šū vaļsteibu nav valis.

Jeī bišu syntim dzeivi dūd,

Ceļ dreīžōk tōs pi golda:

Jai vīnai iztycāts šys gūds,

Taids lykums strūpā volda.

Ir dorba biņom liktinš eiss -

Gryuts nesīnš, nabyt vacom...

Jōs narādžās vairs sauli dreīž,

A kannenis tikš jaunom.

I cylvāks narādž biteiti,

Kas kreit pi sovys nostys:

Mads lyupōs, zūda dūbeiti

Nu myuža naparostō.

Viņ pučis pīmiņ labdaris,

Jūs skūpstus, pādu svoru...

I audzej seikys sieklenis
Ai bišu čaklū goru.

(Ramons Spaitāns)

GAIŠS BREISNENŠ

Pret gaismu viņoj ezerenš,

Ik viņnám saulis vaiņucenš.

Zaļš nīdrōjš nazkū mīly šveikst,

Par krostu bārza sveicīņš leikst.

Stōv lekminī stolts svietelš seits,

Kai dziļu dūmu pīpildeits.

Seņ vaicōts mīrs. Kam oplom skrīṭ!

Vyss dailis tá jau vīnuvīt.

Bez vōrdu sazatykuši

Máš leiceitī, kur beja Dīvs,

Iz gaišu breidi garom gōjš,

I pelieceibu aizskolōjš.

Kam cik vālu zīdi, astreņ, mōs,
Voi ta nazyni — kūšņ tevi solna?!
Tei — tu īzaklausi beidamōs —
Izkapti jau tacynoj aiz kolna.

Pavasarņ dreiž izsmōrdoj i veist,
Nu tō krōšņuma kas palicņ ūdiņ?
Asu zīds, kas solnys nazabeist,
Sovu pylnzīdeibu snādzu rudiņ!

TĀVU DZYRA

Ols ryugst maņ vāļ nu tāva miļom,
Vāļ vacai bucai steipa tur;
A dzyra tei, kod skrūzī ilāj,
Daudz dzeivis stōstu ausis bur.

Iz vacūs ticiejumu spōrna
Var pazacālť kai vonodzāns.
Lai lājī krākoj malnō vōrna,
Lai plieš nadrauga atsadzāns!

Tū tāvu-tāvu recepturu,
Kas vuica, kai pi kubla stōť,
Leidz šūdīnai as gūdā turu,
Tū munam dālam pōrmontōť.

Tai ejmu, sovu ceļu īdams,
Klōt styprynōtōjs — spāka kauss;
Vāļ grybātōjim lasi līdams,
Kas lobvieleigs, tys nanūskauzš.

PAR GARŪ PUPU

Cylvāki ir vysaidiski,
Ir ar taidi — naļaudiski.
Runovam i pōrrunovam,
Vīna olga — jys pa sovam!
    Itaidu mādž saukṭ par glupu —
    Dūmōjš audzāṭ garū pupu!
    Dabasūs šam izkōpšona,
    Spāka bjškūṭ gonum-gona.
Saleidzynōṭ gribš ar zāmi,
Kaidi Dīva pagaļmeni...
Kū tu taidam īstōsteisi,
Moti gari, prōti eisi.
    Lai jau kōp ar vysom dāpom
    Dabasūs pa gaisa traṭom,
    Pakōpš, pakōpš -nūzažauš,
    Verīs, vāļ i koklu lauzš.
Cik var nāsṭ tī pupys zori,
Izkušṭ var nu korstim storim.
Augšā vōrgō zāmis mīsa
Iztvaikōš — viņ gors nu vīsa,
    Sveļmī i nu dabas-leita
    Dvāslā var tikṭ pōrkauseita.
    Kam iz soltū zāmi grīztīs,
    Var pi Dīva ceplā spīstīs!
Lai jau teik tei vīta jam —
Naļaudiskam cylvākam...
Mysim tá kai zāmis blaktim
Mīreigōks bjš mīgs pa naktim.

RAUNU KA RAUNU

Veiti grūži, dūbta silá,
Paraudzeits i pokovs kalķ.
Sakrauts dieļu blōčš kai pilá,
Tryukst vāļ dziernovu, kur maļķ.
    B̄yš i tōs. Cik daudz tūs litu,
    Krovoldu seņ gonum-gon.
    Lai acš tāv pi zámis sītu.
    Kūrla ausš, kur īlyudz zvons.
Sovā daudz-tureibā verūs —
Voi tys vyss tá vajdzeigs maņ?
Tai kai dodzš tam pīzačerūs,
Pasaulš manī naiskan.
    Vyss muns — nalīta voi līta.
    Švōrbojās prōts tai kai ļumsts,
    Dvāslá sīta kai pi mīta,
    Nazkas īškā grauž i skumst.
Kryutežš gryuši nūzapyutá,
Kai bez monta iztikķ var..
Tys kai pilaulōta bryutá —
Mīla vakar, aizvakar.
    Kō tá gudrōķ! Kōjis aušu,
    Tai jau ilgi vōvuļōts.
    Spļaunu sauvī — tōļōk raušu,
    Pylns pyurs vāļ nav manim krōts.

LAIKI MEJĀS

Seņōk dorbi škeirōs veiru lūkā,
Laiks niu prosa sīvom varu dūt:
Prassūt grūžus turāt styngrōk rūkā,
Cikom veči krūgā rōpojūt.

Munejō gryuž kōji bikšu storā,
Pagrōb celā-rotu atslāgys.
Bārnautus, veç, izkar kūka zorā!
Programeju: jōveic šys i tys!
Zynu, tāv jau prōtā vacōs blienis,
Aci nabūlāj iz kaimiņ-pusi!
Gon maņ vōrāt, mozgōt, staigōt sienīs,
Laiki paver jaunus apvōrkšņus(i).

Aizdrōž šei kai rogonā ar slūtu,
Atvodom viņ nūsmird izpyutiejs.
Tai tōs lītys. Siedi, veceiņ — kū tu!
Sertifceits sātā paliciejs...

BAUSLEIBA

Nadzāņ Dīva mežā — nadadzeisi!
Īleiš dzili skuta bīzūkņūs,
Dusmu breižūs ļaudim prōti eisi,
Lobu sāklu sānolōs promeisi,
Nav tāv acš, ka zaltu saskateisi —
Kas zam saulis taidam jāgu dūš!

Laimys lyktū ziņti naklauseisi,
Kōja paņ aiz ūļa aizamāsš.
Mōrys zāmī leiku vogu dzeisi,
Kritnys ražys īgiuņ namōceisi,
Jālu dīgu komuleitī teisi —
Vysys stygys tik iz grōvi vāsš.

Celi leikumoji — vōrdi eisi.
Ūkstāj, kur tys dīvesteigīs taks!
Gryutumū i sōpu nūzabeisi,
Paleidzeigys rūkys napraseisi,
Kriejuma tai svīkstā nasaneisi —
Dīvs vāļ dziļōk mežā īzarakš.

Gona celā svārtīs viņ pa kreisi,
Nagūds dzeivōņ Dīva pašēļūs!
Dvāseli nu sārgys izkliudeisi,
Doramū ar sirdi padareisi,
Meilumu ap sevi izplateisi —
Dzeivá tūražis tevi apsvietās.

JŌVAR

Rūkūs grōmotōs i dainōs,
Naziná vys mani mūka —
Kas tīm mýsu kaulym vainis,
Ka tūs vysi vieji lūka?

Vacūs laikūs kungim borgim
Pierduknis máš apslīkōjam,
Pasviļpti par Kremļa sorgim,
Sātu pamatuši, gōjam.
Svešus karūgus máš cālám,
Māli svešūs bolsūs lūkom,
Naidnīkam i brōlám zvālám,
Cīkam nūtierpa jau rūka.

Kōjis lymtys, placūs kiukums,
Cītušīm bezgola sōpu,
Mýsu radinīks niu tryukums,
Tá máš tupu, tá máš rōpu.
Brōli, gona! Atsatūpom!
Napropulṭ vāļ mýsu molai!
Laimi cylvākim i lūpim
Dīvs viņ peļniejušim dola.

• • •
Šur, īzaver, cik zaļš ir maļš,
plašs m̄ysim d̄ūtis z̄āmis klajš,
Eu, kaidi dzidri gaisi!

Ka pamos sarādž tova acš,
na jau kas cyts, kai viņ tu patš
sāv dzeivi šauru taisi.

KROSTĀ

Padebešs kai pučis līsmā —
Blōzmá zīd,
Kam tei syltō vokordzīsmá?
Azars dzīd,
Viļneitš laičīneiti leigoj,
Saulá rīṭ.
Dīnys smōrds ar vāsmu steigoj
Vīnuvīt.
Kam táv myužam sovōs gaitōs
Skrītiņ skrīṭ.
Pavāroj, kai mienesš spaitoj
Mozulīt.
Kūpā sudobru ar zaltu
Taisōs līṭ.
Kab deļ sevá tu tū smaltu,
Pūrmalīṭ.

(Vilhelmīne Urtāne)

LAIKS PASCÄT

Vārds, kas paleidz augšancāltis,

Ir kai reita gaismys stori,

Olūts, kimā veļdzi smāltis -

Vārds, kas paleidz augšancāltis.

Sāsim vysur gaišys dūmys:

Lobī gori — mās tī asom.

Pasoki, kas tevi nūmōc?

Rōdi gryutumū, kas nasams.

Kō deļ tāv ir skumjis acīs?

Kō deļ tu pa nakti raudi?

Vārds, kas laikā napasaceits,

Ir kai devalveita nauda.

(Ontons Slišāns)

VEIRA BĀDA

Eh ci, je drittvai ci!
Runoj tá i runoj tī —
Muna sīva pasōkusá
Vārtīs šnába mierenī.

Eh ci, je drittvai ci!
Kōja tá i kōja tī —
Muna sīva padzārusá,
Sāstōs cyta kliepeitī.

Eh ci, je drittvai ci!
Rūka tá i rūka tī —
Muna sīva apreibusá,
Īt ai cytu škiuneitī.

Eh ci, je drittvai ci!
Bāda tá i bāda tī —
Muna sīva pōrdzārusá,
Nūsleikusá kipeitī.

1997.

TŌDI LAIKI

Tōdi laiki dagōjuši;
Puiši sytōs, maitys karōs,
Vacī-tāvi, vacōs-mōtis
Serialus nakṭom vārōs.

Tōdi laiki dagōjuši;
Maizá dōrga, krutka lāta,
Tāvu zāmis teirumeņūs
Usná aug - ni kulta, sāta.

Tōdi laiki dagōjuši;
Daži kungūs ītykuši,
Bīzim mokim palykuši —
Nu gryb vaļdāt, nu gryb škaļdāt.

Tōdi laiki dagōjuši;
Semkys spēlauda, seksu bauda,
Nagryb moksōt, nagryb strōdōt,
Gryb tik politikā bōdāt.

1997.

PŌSACENÁ

Aiz trejim kolnim,
aiz trejim cīmim
trejs upis tak.

Aiz trejim kolnim,
aiz trejim cīmim
trejs tylti pōri upom —
ceļu vad.

Aiz trejim kolnim,
aiz trejim cīmim,
aiz trejim tyltim
ceļš lelu leikumu
ap jyuru mat.

A jyurys vydā
iz akminā
vīna gaiša svácá dag.

Vīna svácá
gaismu mat
celá vydā aiz leikuma...

Ap tū gaismu
trejs bōleni
trejs dīnenis,
trejs naksnenis
kolta mōsys asarenis —
izraudōtys škirūtīs
nu bōleņu — karaveiru...

2001.

Bolts snīgs!

— I celá putekli ir aizmiersti...

Bolts snīgs!

— I dubļu lipeiguma narádz...

Bolts snīgs!

— I pasaulš teireibu jou parádz...

Bolts snīgs!

— Voi acīs mīgs? Voi zudusá ir atminá?

Bolts snīgs...

— Kaidš prīks! Kaidš prīks par vysu tū,
Kō narádz...!

(Bronislava Martuževa)

Loba beja vasarená,
Saulis nažālōja,
Opolom(i) laseiņom
Madu tacynōja.

Loba beja vasarená,
Tik viņ na da gola:
Izmiercāja, salauzāja, —
Mižu nav deļ ola.

Jau Mārteni mūdynōju,
Kam nacālá tyltu.
Aizgōdōju maizis cāpņ, —
Navā rudzu myltu.

Voi ap Katri, voi Andrivu
Snīga sagaidāsim?
Āssim maizi svešu captu,
Sovys natierāsim.

Zvaigzná zīmys dabasūs —
Leita nūmozgōta.
Ejmu svātkim āglis cierstu —
Nūmyuk ciervņ nu kōta.

Áj, mōs, nabādoj,
Pōrdzeivōsim vysu!
Ka da sātai natiksim,
Leissim tá iz cysu.

(Konstantins Mednis)

MORTUZĀNA POĻKA

Tupu rōpu tāva sātā

Īzavieļu kulasātā.

As ar Prani, jei ar mani —

Nūdávám máš lelu skani.

Bolta kává strupu ásti,

Tei bej loba mōlu vást.

Jauna máita kuplu prišku,

Tei bej loba pyunī nást.

Čorts ar Zoli doncoj poľku,

As ar Prani tūpaļ daņci.

Doncōtōjim golva grīžās,

A jī tikai tōļōk svižās.

Grīž Prani Pīters vysu nakti,

Sirdš kryutīs syt jīm strauju takti.

Tei poľka Pranái ļūti pateik,

Lai ari naktim gulāļ nateik.

1945.

GONŪS GŌJU

Gonūs gōju - kaņci grīžu,

Dagunu iz augšu rīžu.

Daņci vežu tai kai spūlá,

Najauču nivīna sūlá.

Sagaidieju mārgys godus

Apcīmōju vysus rodus.

Sōču spīgelī as vārtis,

Mierātis i bīži svārtis.

Sōku prasāt lobam svōtam:

Meklāt veiru maņ pa prōtam.

Īdevu jam kraklu garu,

Zōbokus bez cyukys saru.

Veirenš tyka maņ iz gūda,

Poša palyku kai būda,

Vysus dorbus veirs maņ veicá,

Mani slavāja i teicá.

Nav jau labi likī svori,

I ar veiru sōcās spori:

Pa kreisi kōja sōcá vilķt i

Mīlesteiba sōcá dilt.

Aizgōja jau veirs nu manis

Pi tōs systōs sābru Pranis...

Tagad tik ar sovu prōtu,

Iztikšu as i bez svōtu.

VEPRA BĀRIS

Veiri sagōja vepri kaut,
Sprīdā, kai tū dūrṭ voi saut.
Kai vacōks, Fraņuks puišim soka:
    »Nikō nav tá taida troka.
    Leons, Aļusš kōjis tur,
    Izidorš tam kryutīs dur,
    Jezups, Mikelš guni kur,
    Alberts, Ignats duņčus losa
    I vepram mīsu boltu kosa,
    Kōjis apgrīž vepram Bronš,
    Iudini tá pīnásš Stonš.
    Vepram koklu atgrīžš Modiks,
    Vysu pōrejū veikš Odiks.
    Vaļuks Adai oknys nāsš,
    Kas dorams ar tōm — gon jei prasš.
    Saimnīks zyna, kū jam gōdōṭ,
    Lai var veiri gūdam strōdōṭ.
    Tagad čārsimās pi lītys
    Liksim vepreiti pi vītys.«

Divi pudi vepri svārā,
Pīcys dīnys bāris dzārā...
Cyti dorbi beja molā,
Cikam vepri beja golā.

1998.

MILDA I ZUŠI

Vysi mīļoj sābru Mildu,
Jei ni ar vīnu naceļ kildu.
Par sovu dzeivi tai jei stōsta,
Kod kaimiņ-Jōnām ceļus glōsta:
— Kai tik Rāznā saulá grymst
I lieņi īsōk vokors timst,
Tivleņ as iz Rāznu speru
I tūs glumūs zušus keru.
Zutš tys ir kai teirīs ōksts,
Vaicoj, kur ir zierņu pōkstš.
Saunu as tam murdu priškā,
Draudzeņ, leiņ tu tymā īškā,
Izbeidz, glumīs, ōvātīs,
Leiņ maņ pōrtā žōvātīs.
Izasokūt ļūti maigi,
Teik maņ vysod zuši svaigi.
Cytus draugus dzonoj, ker:
Atjem murdus, zušus sver,
Protokolus Paura roksta,
Dažus paņ ar vāzu boksta.
A sīvīši jau nav tik glumi,
Lai bez dorba sajimtū tumi...

1998.

(Rūdolfs Linužs)

LATGALĪŠAM DZEIVÁ RAIBA

Latgališam dzeivá raiba,
Tai kai cyuku pupys zīds:
Tá pi dīva-golda dūdās,
Tá iz krūgu ļustātis.

Dīvs ar valnu raun iz pušom.
Kur lai nabogs mīru rūn —
Laikam dereibys tīm slāgtys,
Kuram latgalš rūku dūn.

Godōs - latgalš īt da spovedš,
Sirdš kod osorōs jō sleikst;
Tik kū krysta zeimi pōrmets,
Īt iz krūgu nūsvineiņ.

Dzeivá nastōvās iz vītys,
Liktiņš soka – atīš laiks...
Kur ža dvāselái bīš liktis,
Ka Dīvs i valns tōs napasaukš?

(Valentins Lukaševičs)

Jaunam jauna jauneiba,
Vacam vaca zāčā.
Apvylkta iz kairū pusi.
Izleidš leljš piersts.
Zam tō noga ašnis.
Iz kōjis izkōpš zyrgs.
Tys bez zūbim, okljš.
Pi zyrga aizmiersts orklys.

2020.